

محمودرضا جعفریان؛ ۴ آبان ۱۳۴۳ امام خمینی(ره) در اعتراض به لایحه «کاپیتولاسیون» طی نطق شدیدالحنی فرمودند: «عظمت ایران از بین رفت، استقلال از دست رفت، عزت ما پایکوب شد. مگر ما مستعمره هستیم؟ مگر ایران در اشغال آمریکاست؟» کاپیتولاسیون (Capitulation) از کلمه Capitulare به معنای شرط گذاشتن و در معنای لغوی آن سازش و تسلیم آمده است. کاپیتولاسیون به فرادادهایی اطلاق می‌شود که به موجب آن، اتباع یک دولت در قلمرو دولت دیگر مشمول قوانین کشور خود می‌شوند و آن قوانین توسط کنسول آن دولت در محل اجرا می‌شود، به همین جهت در فارسی به آن «حق قضاوت کنسولی» نیز گفته می‌شود. مقررات کاپیتولاسیون اگرچه از دوره صفوی به صورت ناوخته درباره اتباع اروپایی رعایت می‌شد اما به صورت قانون از دوران قاجار پس از جنگ‌های ایران و روسیه طی عهدنامه ترکمانچای به اتباع دولت روسیه تزاری داده شد(۱) با این حال حق قضاوت اتباع یک کشور به همان عرف و قانون کشور متبوع در یک کشور دیگر امری بود که در ایران از دوران صفویه وجود داشته اما با این تفاوت اساسی که چنین حقی، محترمانه و اغلب مواقع تعهدی دوسویه بوده است؛ رویه‌ای که با تفوق روسیه بر ایران بالاجبار کنار گذاشته و از آن پس «تحمیلی» شد ولی اگرچه در دوران قاجار این امر با توجه به شکستی که ایران طی جنگ‌ها نصیبش شد بر ملت و دولت ما تحمیل گردید اما در دوران محمدرضا پهلوی کاپیتولاسیون به مثابه‌هدیه‌ای به آمریکا اهدا شد.

- چگونگی تصویب لایحه کاپیتولاسیون**

روی کار آمدن دموکرات‌ها در پاییز ۱۳۳۹ در آمریکا و ریاست‌جمهوری «جان اف کندی» تأثیری فراوان در تغییر سیاست حکومت ایران داشت. کندی که بر لزوم فضای باز سیاسی و اقتصادی در کشورهای جهان تأکید داشت، خواهان ایجاد اصلاحات اقتصادی و سیاسی در کشورهای ثروتمند و نفتخیز جهان سوم بود تا با ایجاد رفُرم در نظام سیاسی، اقتصادی و اجتماعی این کشورها از قیام‌های مردمی جلوگیری کرده و دوام و بقای سیاسی دولت‌های وابسته را تضمین کند. رژیم شاه که همواره متأثر از نظام حکومتی آمریکا بود برای اجرای سریع اصلاحات اقتصادی و سیاسی مورد نظر کاخ سفید تحت فشار قرار گرفت، به همین منظور شاه به توصیه مشاوران آمریکایی‌اش درصدد تغییراتی تحت عنوان «اصلاحات اجتماعی» برآمد. تصویب لایحه موسوم به «اصلاحات ارضی» از طرف هیات دولت در تیرماه ۱۳۴۰ و برگزاری فراندوم شاه و تصویب لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی در فروردین ۱۳۴۱ در راستای همین تغییر سیاست بود.
این طرح‌ها از حمایت دولت آمریکا بر خوردار بود و مطبوعات آمریکایی اجرای آن را می‌نمودند.^(۲) پس از این، احیای نظام کاپیتولاسیون با هدف برداشتن موانع حقوقی و قانونی حضور نیروهای آمریکایی در ایران و تضمین امنیت آنان، مورد توجه قرار گرفت که اسفند ۱۳۴۰ از سوی سفارت آمریکا به دولت «امیراسدالله علم» پیشنهاد و به تصویب هیأت دولت او در مهر ۱۳۴۲ رسید.
بود. اسفند ۴۲ علم از نخست‌وزیری برکنار شد و جای خود را به «حسنعلی منصور» داد. منصور که روابط نزدیکی با آمریکایی‌ها داشت، پس از معرفی کابینه خود یکی از نخستین اقداماتش این بود که طرح «صونیت‌مستشاران نظامی آمریکایی» را که به عنوان ماده واحده‌ای در دوره دولت علم به مجلس سنا ارائه شده بود دوباره به مجلس سنا برد. متن لایحه از این قرار بود:
«لایحه‌اجازه استفاده مستشاران نظامی آمریکا در

ایران از مصونیت‌ها و معافیت‌های قرارداد وین ساه واحده، با توجه به لایحه شماره ۱۸–۲۲۹۱–۳۱۵۷–۱۳۴۲/۱۱/۲ دولت و ضلالت آن که در تاریخ ۴۳/۱۱/۲۱ به مجلس سنا تقدیم شده، به دولت اجازه داده می‌شود که رئیس و اعضای هیأت‌های مستشاری نظامی

پهروز کلانه: روزهای گذشته با رونمایی خبری از شهر موشکی سیاه پاسداران انقلاب اسلامی در عمق ۵۰۰ متری زمین و آزمایش موفق موشک دوبرد بالستیک عماد، سیاسیون و رسانه‌های جهان واکنش‌های جالبی به این خبرها نشان دادند. رسانه‌های آمریکایی با استفاده از تحلیلگران مختلفی به دقت موشک عماد اعتراف کردند و همه از قابل هدایت بودن این موشک تا لحظه اصابت به هدف ابراز نگرانی کردند. رسانه‌های فرانسوی هم آزمایش موفق موشک عماد را به‌عنوان یک خبر مهم مخابره کردند و با استفاده از تحلیلگران اسرائیلی این نوع از موشک را نشانه پیشرفت خارق‌العاده ایران در صنایع موشکی خواندند که می‌تواند برای امنیت اسرائیل خطر آفرین باشد. به گزارش فارس، چند سناتور آمریکایی در نامه‌هایی جداگانه به اوپاما و کری خواستار واکنش جدی آمریکا به این آزمایش موشکی شدند. همچنین وزارت خارجه فرانسه و نماینده آمریکا در سازمان ملل از آزمایش موشکی ایران ابراز نگرانی کردند و آن را نقض قطعنامه‌های شورای امنیت خواندند. اما از هم جالب‌تر خبر سی‌ان‌ان درباره شهر موشکی سیاه‌پاسداران انقلاب اسلامی است که می‌نویسد: «در نگاه اول تونل‌های زیرزمینی سپاه مثال صحنه‌های فیلم جیمز باند است اما با یک تفاوت؛ این صحنه‌ها حقیقت دارند. کوهستانی نفوذناپذیر، پسر از مردانی یونیفورم پوش و موشک‌های باعظمت که در تونلی بسیار طولانی زیر زمین قرار گرفته‌اند.»
زوی روبین: «زوی روبین» کارشناس موشکی اسرائیل در پاسخ به بی‌بی‌سی می‌گوید: «آزمایش موفقیت‌آمیز موشک عماد یک پیشرفت و موفقیت بزرگ است که جهشی قابل ملاحظه در توان موشکی ایران به‌وجود آورده است بنابراین وقتی این موشک به تولید انبوه برسد موشک‌های شوری ایران می‌تواند با توجه به دقت بالای این موشک‌ها هدفی در اسرائیل و عربستان سعودی را بزند.» اما کاربران شبکه‌های اجتماعی به بیان موضوع واکنش‌های متفاوت و جالبی داشته‌اند. برخی کاربران که از اوضاع اقتصادی گله دارند به این خبر واکنش نشان

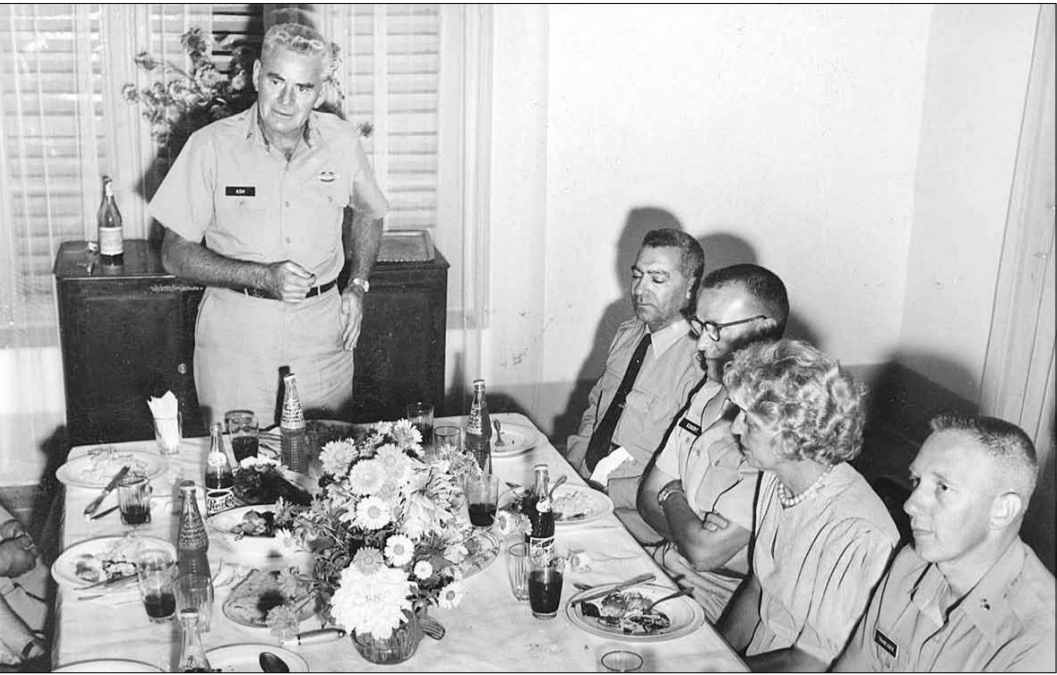

انقلاب اسلامی بر ویژه‌خواری بیگانگان مهر پایان زد

کاپیتولاسیون در ایران از آغاز تا پایان

ایالات متحده را در ایران که به موجب موافقتنامه‌های مربوطه در استخدام دولت شاهنشاهی می‌باشند از مصونیت‌ها و معافیت‌هایی که شامل کارمندان اداری و فنی موصوف در بند و ماده اول قرارداد وین- که در تاریخ هجدهم آوریل ۱۹۶۱ مطابق ۲۹ فروردین‌ماه ۱۳۴۰ به امضا رسیده است، می‌باشد-بر خوردار نماید.^(۳)

مجلس سنا پس از چند ماه بررسی سرانجام در مرداد ۱۳۴۲ لایحه را تصویب و آن را به مجلس شورای ملی فرستاد. این طرح ابتدا به مخالفت نمایندگان مجلس مواجه شد ولی منصور به سختی از لایحه دفاع کرد و به قصد آرام کردن فضا و سآکت کردن مخالفان، آشکارا و به عمد به آنان درباره مفاد لایحه دروغ گفت. او حتی به خبرنگاران هم دروغ گفت و این مصونیت را تنها از آن مستشاران نظامی دانست و سایر اتباع آمریکایی را از آن مستثنا دانست.^(۴) منصور، برای اینکه جریان تصویب لایحه را بسیار عادی و طبیعی نشان دهد، استدعای فوری‌تر کرد و علت آن را یک مطلب کاملاً ساده و عادی تلقی کرد.^(۵) مجلس شورای ملی ۱۸۸ نماینده داشت که ۱۴۰ کرسی آن در اختیار حزب ایران‌نوین بود. دولت برای اینکه در رأی‌گیری دچار مشکل نشود روز قبل از طرح لایحه در مجلس، با نمایندگان حزب ایران‌نوین یک نشست خصوصی برپا کرد. جالب آنکه گزارش این جلسه خصوصی در بعدازظهر همان روز از سوی کاردار سفارت آمریکا به واشنگتن ارسال شد.^(۶) جلسه رأی‌گیری لایحه در مجلس، روز ۲۱ مهر ۱۳۴۲، ساعت ۸ صبح آغاز به کار کرده و تا ۵ بعدازظهر ادامه پیدا کرد. جلسه حتی برای صرف ناهار تعطیل نشد. در این جلسه ۱۵ نفر از نمایندگان علیه لایحه صحبت کردند که آنها نیز بعداً صحبت‌های خود را پس‌گرفتند. سرانجام لایحه مزبور در

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

پسران سنپیر

را محاصره و ایشان را دستگیر کردند، سپس ایشان را به تهران و از آنجا به وسیله هواپیمای نیروی هوایی ارتش، به ترکیه فرستادند.^(۱۲) پس از این سخنرانی، رژیم که احساس نا توانی می‌کرد درصدد برآمد امام(ره) را از ایران تبعید کند. بعدازظهر ۱۳ آبان رادیو ایران اعلام کرد: «هلیک اطلاع موتق وشواهد و دلایل کافی چون رویه آقای خمینی و تحریکات مشارالیه علیه منافع ملت و امنیت و استقلال و تمامیت ارضی کشور تشخیص داده شد، لذا در تاریخ ۱۳ آبان‌ماه ۱۳۴۲ از ایران تبعید گردید». این مطلب در جرید عصر نیز چاپ شد. کاردار سفارت آمریکاطی بیامی به آمریکااطهار خوشحالی کرد ونوشت: «سرانجام ما توانستیم از شر آن پیرمرد که چوب لای چرخ ما می‌گذاشت راحت شویم.»^(۱۳) به محض نشیدن خبر دستگیری و تبعید امام(ره) بازار قم بسته شد، بازار تهران نیز تا مدت‌ها بسته ماند.

ترور حسنعلی منصور

حسنعلی منصور به عنوان عامل احیای مجدد کاپیتولاسیون در ایران و مدافع این لایحه ننگین در مجلسین سنا و شورای ملی و همچنین عامل تبعید اسام(ره) به ترکیه، از سوی جمعیت متولفه اسلامی ترور شد. روز پنجشنبه ساعت ۱۰ صبح اولو بهممن‌ماه ۴۳ منصور مقابل در اصلی مجلس واقع در میدان بهارستان به دست محمد بخارایی ترور شد.

لغورسمی کاپیتولاسیون

کاپیتولاسیون سرانجام پس از پیروزی انقلاب در ۲۳ اردیبهشت ۱۳۵۸ رسماً لغو شد. در بیانیه وزارت امور خارجه چنین آمده است: «به پیشنهاد هیأت وزیران دولت موقت جمهوری اسلامی ایران تصویب شورای انقلاب اسلامی، قانون مصوب ۲۱ مهر ۱۳۴۲ به اجازه استفاده مستشاران نظامی آمریکا در ایران از مصونیت‌ها و معافیت‌های قرارداد وین (کاپیتولاسیون) از تاریخ ۱۳۵۸/۲/۲۳ لغو شده.»^(۱۴)

پی‌نوشت

- حق قضاوت کنسولی(کاپیتولاسیون)، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ص ۵۴**
- سفر ۲۹ بهمن ۱۳۴۰ جستر پاولز مشاور کندی در امور آسیا و افریقا به تهران برای اعلام حمایت آمریکا از تصویب قوانین اصلاحات ارضی صورت گرفت.**
- مجموعه کتاب‌های دانشجویان مسلمان پیرو خط امام، ج ۷۱**
- میلانی، عباس، معمای هویدا، تهران، اختران، ۱۳۸۰، صص ۲۰۰–۱۹۹**
- اسناد لانه جاسوسی، تهران، مرکز نشر اسناد لانه جاسوسی، ۱۳۶۹، ص ۱۱**
- همان، ص، ۴۰**
- روحانی، سیدحمید، خاطرات و مبارزات شهید مصلاتی، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ج اول، ۱۳۷۶، ص۴۵**
- صحیفه نور، ج ۱، صص ۵۳– ۵۱**
- خاطرات شهید مصلاتی، همان ص ۶۴**
- روحانی، سیدحمید، بررسی و تحلیل نهضت امام خمینی(ره)، ج۱، ج۱، ۱۳۶۱، ص ۷۱۶**
- مجموعه کتاب‌های شرح وقایع انقلاب اسلامی، ج ۱، صص ۱۷۸–۱۶۹**
- امام خمینی(ره)، صحیفه نور، ج ۴، ص ۱۰۹**
- نظری، حیدر، خاطرات دری‌نجف‌آبادی، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، تهران، ج اول، ۱۳۸۲، ص ۸۱**
- سیدحمید وحیدت، در بزانه‌های شسته‌شده امام خمینی(ره)، تهران، مرکز اسناد، ۱۳۷۶، ج ۲، ص ۵۹**
- اسناد لانه جاسوسی، ج ۷۱، ص ۲۲۰**
- روزنامه کیهان، ۲۴ اردیبهشت ۱۳۵۸، ص ۲**

منبع: **مرکز اسناد انقلاب اسلامی**

عدم ساخت و آزمایش موشک‌های بالستیک که قادر به حمل کلاهک هسته‌ای هستند در یکی از قطعه‌نامه‌های شورای امنیت در سال ۲۰۱۰ برای ایران وضع شده است اما در برجام این موضوع به صورت روشن و الزام‌آور مطرح نشده است بنابراین اگر آمریکا بخواهد این موضوع را برای بررسی به شورای امنیت ببرد این سوال مطرح می‌شود که آیا موشک عماد قادر به حمل سلاح هسته‌ای است که پاسخ روشنی ندارد و نمی‌توان با قطعیت درباره آن سخن گفت. بنابراین این حرف‌های اوپاما و آمریکا بیشتر از آنکه جنبه حقوقی داشته‌باشد جنبه سیاسی دارد و بیشتر برای صرف داخلی آمریکا بیان می‌شود.» آموزشده مجازی توانا که توسط اکبر عطری، از اعضای سابق طیف علامه دفتر تحکیم وحدت، در آمریکا و با بودجه‌ای سه‌هزار آمریکا اداره می‌شود در صفحه فیس‌بوکش خبر شهر موشکی سپاه در عمق ۵۰۰ متری زمین را پوشش داده است. نکته جالب اینجاست که عده‌ای از کاربران فیس‌بوک که حتی به نظام جمهوری اسلامی هم اعتقادی ندارند در زیر این پست نوشته‌اند که مزیت این کار ایجاد بازدارندگی برای کشور از حمله هسته است. «هرجان ستاری» در این رابطه نوشته: «حداقل ایته، که کسی فکر تعرض به ایران نکنه، حالا رژیم خوب یا بد!» یا «همسا کلاترتی» می‌نویسد: «راست یا دروغ یا بلوف همین کافیه که تو این اوضاع قارشمیش منطقه هیچ قدرتی جرأت دست‌درازی به ایران عزیز رو نداره و این امنیت حقیقتاً برای ایران عزیز ما و ملت عزیز وجود داره. خاروشکر می‌کنم که امنیت برای همه ایرانی‌ها و خانواده خودم در ایران برقراره. حتی اگر توسط دولت دیکتاتور باشه.» به این ترتیب اگر از نظرات کسانی که با کینه‌توزی به اخبار ایران می‌پردازند صرف‌نظر کنیم و به آرای کسانی که منفعت درباره ایران فکر می‌کنند اتکفا کنیم می‌توان گفت: از ضداقت‌ناظر خارج‌چشین و مخالفان نظام تا حزب‌اللهی‌ها همه مترفند قدرت موشکی و دفاعی ایران یکی از عوامل مهم امنیت و آرامش کشور است و باعث شده دشمن نتواند پس از جنگ تحمیلی به فکر حمله نظامی باشد.

اشاره

پیدایش طبقه روحانیت در اسلام همزاد آن بوده است

روحانیت شیعه از منظر جامعه‌شناختی، به طبقه یا گروه رسمی مبلغ، مروج و مفسر مذهب تشیع که به صورت زنده و مداوم نقش محول خود را در جامعه ایفا می‌کند، اطلاق می‌شود. آنان با توجه به تحصیل در حوزه‌های علمیه به عنوان «کارمندان اسلام»، حفظ اسلام در همه ابعادش را وظیفه خود می‌دانند. گفتنی است هرچند اصطلاح «روحانی» در مقابل «جسمانی»[– روحانی منسوب به مسیحیت است و ریشه‌اش علیه‌السلام دارد – از غرب و در عصر مشروطه وارد فرهنگ ایران شده، اما بین این دو اصطلاح در اسلام و مسیحیت تفاوت بنیادین وجود دارد؛ در اسلام روحانیت وظایف سیاسی و معنوی را توأم بر عهده دارد اما در مسیحیت محدود به قلمرو معنوی است. همچنین در فرهنگ سیاسی ایران، واژه «روحانی» با واژه‌های عالم، معلم، اهل علم، آخوند، مبلغ، روضه‌خوان، ملا طلبه، فقیه و مانند آن مترادف است. درباره منشأ پیدایش طبقه علما در جهان اسلام، برخلاف دیدگاهی که معتقد است در اسلام ذاتی طبقه روحانی نداشتیم و آن را پدیده‌های ثانویه‌تر در تاریخ ایران می‌داند که سلسله مراتب و عناوین آن تحت تأثیر هیرارشی کلیسای کاتولیک و زمینه‌های اجتماعی و اقتدارگرایی در ایران به وجود آمده است، باید گفت پیدایش طبقه روحانیت در اسلام همزاد آن بوده است. پیامبر اسلام صلی‌الله علیه و آله به عنوان اولین و عالی‌ترین رجل دینی، ضمن اینکه خود به ایضای نقش روحانی در ایجاد معنوی و سیاسی می‌پرداختند، برخی از اصحاب مانند مصعب بن عمیر و معاذ بن جبل را نیز مأمور تبلیغ عقاید و احکام اسلامی فرمودند. یک دلیل اساسی مبنی بر اینکه در «اسلام ذاتی» طبقه یا گروهی به نام «فقها» یا روحانیت هست و آن محصول «اسلام تاریخی» نیست، این دستور صریح قرآن کریم است که از هر «فرقه‌ای» و «طایفه‌ای» برای «تفهق در دین» کوچ کنند تا پس از کسب تخصص در دین، کارویژه‌های «فناکار» و «تحدیر» قوم خود را در بازگشت به میان آنها ایفا کنند: «وَ مَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْ لَأَنَّ مِنَ كَلِّ فِرْقَةٍ مِّمَّنْهُم طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ» (توبه: آیه ۱۲۲) توجه به شرایط صدور این فرمان یعنی موقعیت حساس و اضطراری جنگ و جهاد از یک سو و شمول آن «هن کل فرقه» از سوی دیگر، پیامگر ضرورت و اهمیت پیدایش این طایفه یا طبقه، هنگام ظهور اسلام است. علاوه بر توضیحه‌های قرآنی و دستور پیامبر اعظم صلی‌الله علیه و آله، دلایل زیر نیز از جمله عوامل پیدایش، تقویت و ماندگاری روحانیت در اسلام است:

– ضرورت تعلیم نازمسلمان که اساساً نص آیه دوم سوره نصر، فوج فوج به دین خدا می‌گروند.
– نیاز به دفاع فرهنگی از شرعیت اسلام به دلیل هم‌مرزی با ادیان دیگر
– نیاز به دفاع فرهنگی در مقابل فرهنگ‌ها و تمدن‌های سابقه‌دار نظیر ایران و روم
– ضرورت بیان احکام و عقاید اسلامی در خصوص حوادث و موضوعات جدیدی که آیت قرآنی و روایات مأثور نیامده است.
– ضرورت رساندن احکام و عقاید اسلامی به کسانی که در مناطق دور از مرکز وحی ساکن بودند
– به دنبال شکاف سیاسی – مذهبی که پس از رحلت پیامبر صلی‌الله علیه و آله در دنیای اسلام حادث شده، عالمان دینی نیز به تبع آن متعصب شدند. در شاخه اهل سنت، این سلسله شاخه و پیامبر و صحابه، در «تابعان» و «تابعان تابعان» و سپس ائمه چهارگانه و پیروان روحانی آنها تلاوم یافت و در شاخه تشیع، پس از پیامبر در امامان شیعه علیهم‌السلام، شاگردان آنها، نواب خاص امام مهدی علیه‌السلام در عصر غیبت صفرا و فقه‌ها در عصر غیبت کبرا ادامه یافت. در تشیع با شروع غیبت کبرا، به دلیل عدم دسترسی به امام معصوم و تأییان خاص و ضرورت پاسخگویی به نیازهای دینی مردم و مسائل نوپیدا، نقش و اهمیت روحانیان روزافزون شد و عالمانی چون شیخ مفید، سید مرتضی، شیخ طوسی و ابن ادریس در رأس طبقه علمای طلبه‌مدار تلاوم حرکت روحانیت شدند. در ادامه، روی کار آمدن صفویه در قرن دهم هجری (۹۰۷ ه‍.ق ۱۵۰۱ م) نقطه عطف بزرگی بود. روحانیان شیعه که تا این زمان در درون حاکمیت‌های سنی به عنوان یک نفوذناپذیر، پسر از مردانی یونیفورم پوش و موشک‌های باعظمت که در تونلی بسیار طولانی زیر زمین قرار گرفته‌اند.»
زوی روبین: «زوی روبین» کارشناس موشکی اسرائیل در پاسخ به بی‌بی‌سی می‌گوید: «آزمایش موفقیت‌آمیز موشک عماد یک پیشرفت و موفقیت بزرگ است که جهشی قابل ملاحظه در توان موشکی ایران به‌وجود آورده است بنابراین وقتی این موشک به تولید انبوه برسد موشک‌های شوری ایران می‌تواند با توجه به دقت بالای این موشک‌ها هدفی در اسرائیل و عربستان سعودی را بزند.» اما کاربران شبکه‌های اجتماعی به بیان موضوع واکنش‌های متفاوت و جالبی داشته‌اند. برخی کاربران که از اوضاع اقتصادی گله دارند به این خبر واکنش نشان

منبع: **صلنامه علوم سیاسی، ۱۳۸۱، شماره ۲۰**